

Nowiny Śląskie.

Pismo tygodniowe dla ludu ewangelickiego.

Nowiny Śląskie wychodzą w Wrocławiu raz w tygodniu, co sobotę. Zapisywać je można na wypożyczalnych pocztach i u każdego listownego. Cena kwartałowa na poczcie 80 fen. Za odnowienie do domu przez listownego dopłaca się 15 fenigów. — "Nowiny Śląskie" zapisane w kiedżę pocztowej: Zeitungs-Preis-Liste, r. N. 51. List należał adresować: Schäfky, Breslau, Wallstraße 14^b, für die "Nowiny Śląskie" lub S. Grygier, Wrocław, Catharinenstr. 19, II.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuję drukarz Th. Schäfky w Wrocławiu. Cena: 15 fenigów od wierha.

Wykład ewangelijski według św. Mateusza.

VI. Jan Chrzciciel.

Rozdział 3, w. 1—12.

(Dalszy ciąg.)

§ 28. Osoba i skutkowanie mesjała.

Aby ustalić chrzycącym się wiare w tego bliskiego mesjała, Jan opowiada o osobie i o skutkowaniu tego mesjała. Co do osoby Chrystusa, to mówi im o jego godności i o jego mocy. Tak ponad wypożyczalnych ludzi jest on wywyższony, że nawet taki sławny i znakomity prorok jak Jan, musiałby to uwoića za nieśkończenie wielkie łaski, któreby nie był godzien, gdyby mesjał mu nosić obuwie swoje. Znowu ten orzeczeniem Mateusz powstaje przeciwko zarożumiałości swych żonów. Bo czemże jest tali dumny faryzeus, czemże wszelka znałomitość w narodzie

Pomiędzy
ludźmi o twarzy niedzianej
czyli

Niezwykłe przygody w lasach Ameryki
opowiadanie przerobowione z angielskiego.

(Ciąg dalszy.)

Misionarze nie domyślali się bynajmniej jak bezpotomnym był grunt, na który zamierzył rzucić posiew słowa bożego, nie widziałi sieci, które Dnoah załatwiał nieiego, wzrywając go aby przypływał na zgromadzenie domówodnic. Ufał tylko prawdzie i boskości swojej nauki, i tak był przekonany że i tu zwycięży, że z rozbójną fortynką ze spodobliwością pozyfania dla niej zwoleniów młodą przewodniczącymi plemion.

Przez długieletnie sfuńki z indyjanami obiegany z ich obrzędami i mową, przysiął poślawie pełną godności i zwieszym, prostym stylem w te przemówili słowa:

— Moje dzieci! Wielki Duch jest z wami, jał Dnoah was powiedział. Jest On zawsze ze swemi dzieciimi, a wprost was widzę twarze, które, jeżeli się bardzo nie myle, podobają się wraz ze mną w modlitwach do Niego. Jednakże Wielki Duch wypożyczalnych ludzi ulepił z tej samej gliny i wypożyczalne swę dzieci, czerwone, białe czy czarne, jednatowę łóczę.

Zbanie to, chociaż na prawdę oparte i niezbędne dla

żydowskim? Oto taką lichotą jest człowiek, że martwa rzeczy, obuwie, które nie mają nosi, ma wieleczną godność i może uczyć człowieka. Nieskończanie tedy wieleczną godność przypływa należy samej osobie, która obuwie to nosi. Taże mając zarożumiałość żydowską na uwadze, zwiastra się im Jan Chrystus jako wójtchrzycielskiego, który mocniejszy jest aniżeli Jan i kłopotliwiej innym prorof potępien. Wójtchrzycielskość i majestat jego bóstwa, oto co właśnie Mateusz uważa za potrzebne przypomnieć żydom z kazania Janowego o osobie Chrystusa; bo o tem oni pamiętać nie chcieli, wolały oni, jesusz jest Chrystus, złap z krzyża, ratuj samego siebie, i dla tego że Symeon Bożym się nazwał, mówili oni, że bliźni iż je dżabielstwo ma. Zalamieniacy judaizm też, gdy wtargnął do kościoła chrześcijańskiego, wydał archyetyku, Arysusa, który odmówił Chrystusowi jego Bóstwa.

Co do skutkowania mesjała na świecie, opowiada Jan Chrzciciel przedziwnie jako prorof. Spogląda nie na począ-

mówcy, który chciał udowodnić, że wypożyczalnych bliżnich łóżać powiniędźmy, mymotało smer niezadowolenia. Indianin nienawidzi nega i pogardza nim, ponieważ widzi, że tenże jał nienowlak służby. Jakolwiek indyjskie północno-amerykańscy są biedni, nieswidomi i okutni bardzo, to przypnacim trzeba, że jedna ludzka potęga nie mogła ich zmulić, by nienowlakami byli. Byją i umierają jako ludzie wolni.

Dnoah podniósł palec na znak, że pragnie zadać pytanie, gdyż bez pozwolenia żabek indyjanin nie przerywał mówcy, a nawet człowiek tak poważany jak Dnoah nie śmiałby wracać pytania, gdyby nie był pewnym przyczynieniem towarzyszy swoich.

— Mówcie, Dnoahu, — rzekł misionarz, ja odpowiem,
Czy mpedzec z bladą twarzą moje nam powiedzieć dlażnego Menitou dał ludjom roznaitę barwy?

— Tego wam powiedzieć nie umiem, moi przyjaciele. Wielu mych dystalnych braci utrzymuje, że ludzie pierwiaściowo byli jednej barwy, ale że stoice roznaitu sposob życia różnych nałepnie dały lubzjom barwy. Ale stoice nie zdola dyliszu bladej twarzy przemienić w czerwoną skórę, ani czernoną skórę w bladą twarz.

— Dobrze, i my indyjanie mówimy tak samo. A kiedy wiele świątka, Menitou, różną barwą dalo, to znaczy że nie chce żebymy żyli na tych samych kozemiskach.

— Tego nikt nie może powiedzieć, — odpali misionarz Amen, — gdyby Stwórca nie przysłał tu mego ludu,

tek drogi, którą Chrystus pojedzie, ale na koniec tej drogi, gdy Chrystus po drugi raz przyjdzie na ziemię, aby sądzić żywych i umarłych. Pierwsze przyjście, aby chrzcić Duchem Świętym i drugie przyjście, aby chrzcić ogniem, aby zle drzewo wycinać, plewy od przyczyn odlaćcać i do ognia nieugaszonego czyni piekielnego wrzucić; — pierwsze i drugie przyjście widzi Jan w jednej chwili. Szczerze lubiąc nie znają mesycha z wiadomością, a Jan mowa, że sierćka już jest przyłożona. Przyłożona nie do galęzi i pnia czysta ku wykonaniu doczesnych sądów i karów Bożych, jakie już przed sądem ostatecznym się zdarzały; ale owoceń ta sierćka już jest przyłożona do korzenia drzew, do zupełnego wycięcia całego drzewa czysty ku wykonaniu sądu ostatecznego. Także bojenisko już jest gotowe i na niem zebrałe pheńica i plewy, i już będzie wykonywał wycięście pheńicy z plew i palenie plew ogniem nieugaszonym. (ciąg dalszy nastąpi.)

O Towarzystwie naukowej pomocy dla księcia Ciechńskiego.

(Dokonanie.)

W Ciechyniu pamiętali o tem, że synowie biednych rodzin jeżeli im się za młodą dopomoże, mogą się bardzo dobrze uczyć i w przyszłości mogą zyskać mądrymi ludźmi i dla starszych rodzinów być prawdziwą podporą. Więc aby pomagać takim biednym chłopcom, którym rodzice nie są w stanie dać im pieniędzy na naukę w mieście, żałoszą ludzie w Ciechyniu towarzystwo pomocy naukowej. Założenie towarzystwa nastąpiło w roku 1872 a głodną zaśluge w tej sprawie ma Stalmach redaktor polskiego pisma które pod nazwą Gwiazda Ciechńska wydaje na Szlaku austriackim. Razdy należący do towarzystwa opłaca rocznie jeden złoty reński to jest niecałe dwie martki. Nieniemi to pieniądz, ale gdy wielu jest członków, to razem zbiera się duży. Niejeden taki co swój reński zapłaci, może mieć

to nie mogłby dżiutą ogłaszać praw Jego. Widzicie więc, moi bracia, że to jest powód dla którego Wielki Duch przysłał nas tu do was! Albowiem i do nas, do naszych ojcow, przybyły obcy i przyniesieli nam wieleś objawienie, o którym was teraz chęć powiedzieć. Wielki zim temu żył człowiek, którego Wielki Duch nad wszystkie dzieci ludzkie umiłował i wybrał. Był on mądry i wiedział wieleż niż ojcowie jego, bo Wielki Duch kęptał mu do ucha najgłębsze tajemnice, wzywał on przeto małe dzieci do siebie i tchnał swego ducha w nie. Był on biedny, nie miał wizytami, nie miał miejsca, w której mógł złożyć głowę, chodził jednakże od wioski do wioski i niezgodzowanie pomagał swoim braciom, wszystkim czyniąc dobrze. Mówią, że Wielki Duch potoczał nas, wieje go winnibyśmy wzywać kochać i mieć otwarte ucho dla jego woli. Końca On wypuktłych ludzi, więc winnibyśmy ich kochać także i mieć dla nich otwartą rekę. Mówią On, że Wielki Duch zna dobrych i złych, że złym także powala używając śmiała słonca i znajdowac trop jelenia. To też i my powinnibyśmy kochać dobrych i złych, przyjaciel i nieprzyjaciel naszych, i czynić im dobrze, gdzie tylko jest w naszej mocy. A nietylko tali mówią, lecz sam tak czynią i w duchu śmerci swojej mówią się za innych nieprzyjacieli. Wielki Duch zna i kocha czernopostrojów, białe twarze, negron, winnibyśmy się wiec wobec japo bracia kochać i dobrze sobie śmiały, czym skóra ciała jest czerwona, biała lub czarna. Kartwo jest czynić dobrze

najdziej, że jego synel, jeżeli się w nim zdolnością położą, przy pomocy towarzystwa zofitnie z całem pastorem, doktorem lub sędzią. Oprócz członków żywiołowych są jeszcze w towarzystwie członkowie wieczęscy, którzy raz na case życie swoją 20 złotych reńskich i ci już rocznych składek płacić nie potrzebują. W zeszłym roku miało już towarzystwo przepla 10,000 złotych reńskich czysty okolo 20,000 marek majątku. Członków liczycie towarzystwo 790 i to nietylko pastorów, nauczycieli i gospodarzy ale także rzemieślników i zagrodników, na przykład należeli do niego zagrodnik Stanisław z Dziełmonowic, krawiec Meniarz z Wencowic i t. d. Baczo wiele pomocy doskało i dostaje towarzystwo od Polaków z Galicji, z Warszawy i w ogóle od Polaków z pod rolniskiego panowania. W Krakowie ma towarzystwo kilkuset uczestników, a polak jeden z Odeszy, najwierniejszym Bagieciściem tysiacy rubli, to znaczy przepla 2000 marek, darowal towarzystwu. Niejeden młody a biedny Szlazat będzie się mógł uczęć za te pieniądze. Baczo to jest piękne i sprzedelinie że ludzie jednej mowy wzajemnie się kochają i pomagają sobie. Ci, którzy tą samą mową rzadzą się, tworzą razem jeden naród, a naród ta jedna wielka rodziną. Niemcy w Węgrzech zamieszkałi dostać od Niemców z Berlina pomoc na swoje skupy i ta pomoc pochodzi z braterstwa narodowego. Wiec także Polacy z rozmaitych stron mają wiele serca dla Szlazaków po polsku mówiących, bo są jedne z nimi mowy i narodowości. Kiedy przed 5 laty był wielki głód na górnym Szlaku, wtedy Polacy z Warszawy bardzo wiele Szlazakom pomagali i przysłali znaczne sumy pieniężne dla głodnych. Gdyby nie pomoc z Polski, połowa biednych ludzi na górnym Szlaku byłąby z głodu umarła.

Jak wiadomo, w Ciechyniu są ewangelici, ale katolików jest więcej; do towarzystwa pomocy naukowej należą zarówno jedni jak drudzy i razą wspólnie nad sprawami towarzystwa, to zgodnie i przyjazni. Też z pomocą towarzystwa, korytuje nietylko katolicy ale i ewangelici. W roku zeszłym 53 uczniów otrzymało zasiłek od

tym, który nam dobrze czynią, ale potężniej przyjmując serce dobre świadczone tym, który zle nam czynią. Jeżeli nie ma zwierzęgo w domu twoego wroga, to węz z własnego kota i zebu mu. Tak roszkał ów przez Wielkiego Ducha ułogany miedzec, a imię jego było Jezus. Imię to kalo się wielkiem od imion wszystkich ludzi i w ucha wszystkich ludzi. Jezus powiedział: „czyniecie dobrze tym, którzy was nienawidzą i za złe odpłacacie dobrzem!”

Te proste słowa, zawierające najwyoślejszą naukę, zdawały się czynić pewne wrażenie na dżiutach. Niespotajone spojrzenia, poważny wyraz twarzy, świadczyły, że Ewangelia, która Zbawiciel świata ogłosili, nawet a nieucywilizowanych mymierala wpływa.

Jednakże byli między nimi i tacy, w których zagadkowa ta dla nich nauka nie obudziła żadnego wpołeczenia, gdyżcale życie sławy i honoru ukiali w słalpowaniu wrogów. Inní, najbardziej poważani domodęcy, obawiali się wpływu, jaki poyskał miedzec o bladej twarzy, i w naukach chrześcijańskiego misjonarza upatrywali niebezpieczensko dla indyjskich plemion.

Do liczby takich należał przedewszystkiem Onoah.

Mileżał on jedna razu. Ponieważ miał w pogotowiu zarząć najtrafniejszy i jak nieniemać zwycięski, stocząc wiec w milczeniu przebiegły obrad, wstrzymując się aż do stołownej chwili.

towarzystwa, między nimi, jeden uczący się na pastora w Wiedniu, jeden uczący się prawa w Krakowie, 29 uczniów gimnazjalnych, 14 uczniów seminarium nauczycielskiego.

Takie towarzystwo bardziej się przydaje u nas na Szlązku pruskiem. Gdyby tylko każdy gołopodarz po marce na rok tej, jużby się duży pieniężny zebrało. W Poznaniu istnieje też takie samo towarzystwo, założone przez doktora Marcinkowskiego, o którym wyżej wypomnialiśmy. Towarzystwo Poznańskie ma już kilkadziesiąt tysięcy złotów majątku i wielu ubogim młodzieńcom dopomaga do nauki. Na Szlązku należy tej pomocyce o zaprzecianiu takiego towarzystwa dla wszystkich Szlązaków polskiej mowy. Co jest możliwością w Poznaniu, to i na Szlązku da się urządzić.

O Perłach.

Kostlowne perły popolscie przez majestetycznych do ozdoby ujętywane, są utworem zwierzęcia zwanego perłopławiem, lub muśla perłopodną, należącego do działu zwierząt nazwanego mięczakami, z tej przyczyny, iż cało ich jest zupełnie niektóre, bez końca wewnętrznych jakoś widzimy na klimatu, w sadach tak często spotykany. Tak miękkimi opatrzone ciasnymi, zwierzęta byłyby wyławiane na tylakcze stalecznia, gdyby większość ich częst nie była okryta wapiennymi skorupami, które popłoszycie zowiązanie myślami, a które to ukrycie zwierzęta zaraz od urodzenia same sobie przyrzeka, wpuszczając z całego ciała swoego lekki, wapienny płyn, który na powietrzu twardejają i tworząc omę myśle. Niektóre mięczaki tworzą sobie jedyno tylko myśle n. p. ślimak, i te najwyraźniej są jedno skorupiemi, inne tworzą dwie myśle jakby na zamiatas otwierające się, naprawyklad ostryga i w stanach i sezonach znajdujące się skórki także znowia się dwuskorupiemi; są wreszcie mięczaki, robiące sobie więcej skorup i takie stanowiąc oddzielnie wieloskorupiemy. Perłopław, o którym mowa należy do myśli dwuskorupiemy. Oryginalną jego, jest Ocean Indyjski, z tamtąd tej przychodzą

Gdy misjonarz zamisnął i oczekiwał zarzutów, powstał jeden z wodów, którego dla wyrażu przebiegłości w twarzy i ostromiących rysach, kaśnicę zwano.

Ungque czuły kaśnicę, nie miał tej godności w postawie i ruchach, jaką się odznaczały inni dowodcy, a przystem był nieostrożenieczliwy i pil bez miary, ilekrot jego plenież otrzymały nowy żałobę gorsza. Jako wojskowni nie zdobili sobie zaufajniejszej nazwy, gdyż bardziej się strzelali, tak że jego kumanci mierząc po cudzych dątach o żywiołość prosiła. Wino to powstała podczas obrony dość znaczne wpływu, bo bardzo trafiło mówit.

Kaśnicę był wynowny, ale tylko dlatego, że schlebiał ambicji i namiotnościom klimu. Człowiek zarząd latwiej daje się ludziom i kierować temu kłody przemawia w jego właściwym duchu, niż temu który mniejsi mu schlebia głośzące pożyczeńne myśli.

— Jesteś czerwonostorcem, — rzek Ungque, — ojciec moj był czerwonostorcem, a moja matka była córką czerwonego człowieka. Wysocy moi przodkowie byli ludźmi czerwonymi i synomie tychże. Menitowią tak ich ubarwił, a iż dziedzice nie poważają się usunąć tego koloru. Ten kapelan daje nas przerobić w bladą twarze. Gdybym był bladą twarzą, to nie byłbym farby dość ożebry pokryć moj wstęp. Ale nie!.. Urobiłem się czerwonym i czerwony umr. Co Menitowią uczyński, dobrze uczyński. Czy wielki dowódca, którego kapelan Jezusem nazywa, był czerwonostorcem? czy

do handlu perły zwane wschodnimi i same myśla mięczaka zwana perłową macią. Perły ojazdowe bawiące albo na wewnętrznej stronie myśla, albo też w samym znajdują się mieczaki. Sposób tworzenia się perel nie jest jeszcze doświadczony, lecz bardzo jest do prawdy podobny ten domysł, że gdy skorupa mieczaka jakimkolwiek sposobem zewnętrzna staleczna żółtanie, zwierzę wrożonym instynktem zabezpieczenia swego bytu, miejscę to usiłuje zagoić i zapuzcza je perłową ciecza, ta z czasem nabiera twardości i tworzy narosł stanowiącą prawdziwą perłę. Perły znajdują się wewnętrzna ciała mieczaka, podobnym peronie sposobem tworzą się. Gdy ziarno piasku przypadkowo dostanie się wewnętrzna ciała mieczaka, uraga go zapewne, a zwierzę dla zmniejszenia bólu, pokrywa ono ziarno swoją wilgocią i z czasem w perle zamienia. Powyższy domysł opiera się na tem postrzeganiu, że im myśle zewnętrzna są bardziej popite, tem pierśniej w nich są perły. Podobniczy zapewniają że Indjanie składaniem wewnętrzna ziarnem piasku, zmniejszają mieczaki do wydawania perel. Eksy naturalista hawajski Linneus posiadal tajemnicę tajemnego tworzenia perel w muślach rzecznych, zwanych strzelistem i za to prawo słaściwo otrzymały od swego rządu. Rojobistki i najstarszej niesiejszej polów perel, odbywa się na pobrzeżach wybrzeży Ceylon na Oceanie Indyjskim. Muśle wydobyte z dna morskiego roślądają się na brzegu; gdy mieczaki w nich będące wymię, wientcas skorupy same się otwierają wydobyte z nich perły czyszczą się miastkim piaskiem i względnie dość wielkości i pierśnictwą gatunkując. Największe perły sprawują się pojedynczo na kikutu, takie żoną się licjalnemini, mniejsze zaś na wagę i żoną się perlamutrowemi. Pod względem kształtu odróżniają się tak zwane tzw. najdroższe po nich, idą perły kształtu grułkowatego a na koniec nieformem. Co do koloru, perły bawiące i te najdroższe się zwolne placu w Europie. Na Wschodzie drożej się placu kolorowe, jak to czerwonawie żółtawie, zielonawe i czarniawie. W handlu perły wojąż się na karaty, moga to jest cięzarem jednego ziarna drzewa korallowego rosz-

był dzielnym wojskownikiem? czy znal się na tropach jelenia? ilu nieprzyjacieli oskalpował? Tego wybitnego nie powiedział nam mjr zez o bladej twarzy. Powiedział nam, że do bladych twarzy przybijały obcy i przynieśli im objawienie wielkie. Czy ci obcy byli ludzimi czerwonymi co bialym? Mieli oni bladé twarze a więc nie wiebodzieli co indjanin myśli. Albowiem indjanin nienawidzi wroga, a przyjacela locha. Gdy prosi Wielkiego Ducha aby wejrz na jego wroga, to prosi aby piorunem z ręka czarnej chmur uderzył na niego. Tak nas uczyli ojcowie i tak my mamy uczyć dzieci. Dziwne to prawo czynić dobrze nieprzyjacielowi i niedobre prawo. Indjanie żagieliby, gdyby się trzymali takiego prawa. Ich wrogowie oskalpowaliby ich. A przystem czym nie ma wy wecale plenież, kłodębyśmy mogli stłapować? Bo coż byliby wojskowni gdyby nie mógł znaleźć nikogo do oskalpowania? Czyż my dzielni wojskowici chcielibyście żyć w tej pułapni jak kobiety? Dlaczego mamy czynić dobrze tym co nam kłodzą? Dlaczego mamy kochać tych, którzy nas nienawidzą? Czy mamy im ufać zwierny? Czy mamy im oddać nasze pola łowiectwie, po które wciążająca rece?

Gdy Ungque spojrzał do kola, gniew tryskający z oczu województwarskiego był najlepszym potwierdzeniem mowy, usiąda więc zadowolony. (Ciąg dalszy nastąpi.)

negego w Indiach. Niedrogi ciezar odpowiada czterem gramom. Najniższa perla w Europie, znajduowała się w starcu królewskich hiszpańskich, o której jest własnością rosyjskich książąt Sułimowów. Skorupy perłopławne dołączają tak zwanej perłowej macicy z której robią się oprawę do noży, sztorów i innych. Prócz perel prawdziwych, które są drogie bardzo, wyrabiają perły faktyczne daleko tanie. Te perły robią się z banietek złotych, wewnątrz pustych, których strona wewnętrzna powłoczy się cieczą zwana essencją perłową, a brodat wypełnia biały mlekiem. Perłowa essencja otrzymuje się z otrzykanych pokrywających drobne frerzyki kuski ryby ukleja, zwanej frerzykiem.

Go słychać na świecie.

Berlin. Zdrowie Najjaśniejszego Cesarza polepsza się zwolna.

Ukończono ostatecznie rachunek składek, które zbierano na uczczenie jubileuszu księcia Bismarcka. Przewodniczący pomiędzy panami którzy się tem zajmowali, książę Raciborski osiągnął, że zebrano 2,750,049 marek 44 fenigów, a że kolejno roznajem wyniosły 20905 marek 50 fenigów, więc na czysto składa wynosi 2,729,143 marek 94 fenigów. Z tego wydano 1,500,000 na zakupiono majątku Schönhausen, a pozostała summe 1,229,143 marek 93 fenigów oddano do rozporządzenia księciu kanclerzowi. Z powyższej summy zebrano w Prusach 1,686,042 marek a w samym Berlinie 545,405 marek.

Radzono znowu o tem, kto ma księciem Brunszwikiem zostać. Wybrano nie postanowiono jeszcze nic stanowczego, tyle tylko, że książę Cumberland, syn dawniejszego króla Hanoveru, nie może panować w Brunszwiku, boły wtedy miał więcej sił i środków, aby burzyć lubić w Hanowerze. Móże być, że jeden z książąt pruskich zostanie księciem Brunszwikiem.

Uchwalone niedawno przez parlament prawo o podatku giełdowym i prawo celne zostało zatwierdzone przez radę związkową.

Pod opieką cesarsko niemiecką zostały znowu przyjęte nowe kraje na dalekim południu, jeszcze dalej od Azji i Afryki w części świata zwanej Australią albo Oceanią. Znienie te obejmują części Nowej Gwinei nazwaną krajem Wilhelma, a także wyspy leżące w bliskości i zbiór wielu wysp nazwany dotąd Nową Brytanią, który odtąd nazywać się będzie archipelag Bismarcka. Archipelag nazywa się każdy zbiór wysp na morzu blisko siebie leżących.

Rosja zadolowiona z tego że jej się udało w Afganistanie i że Anglia ustała ze swymi pretensjami, nabiera teraz apetytu na Persję, kraj leżący między Turcją a Afganistanem. Czy jej się powiedzie nie wiadomo, ale nominalnie rosyjskie już zaczynają piisać o tem, żeby warto zabrać Persję.

W Ameryce jest dla robotników. Roboty małe. W samym Nowym Jorku tej zimy było 75,000 ludzi bez żadnej roboty. Strach pomyśleć jaką tam biedę między tymi ludźmi.

Wiadomości ze Śląska i okolic.

Wrocław. Piąta nam z górnego Śląska, że w nadgranicznych górniczych okolicach, niebędą wydalać tych rosyjskich poddanego, którzy jako robotnicy tu pracują, ale stale zamieszkuje za granicą, a tutaj tylko na robotę przychodzą. Takich jest bardzo wiele, mianowicie w Szarleju.

Garniarze zamiesili tu przez czas jakiś roboty i zaprzestali robić.

Przemienieni zostali: adiunkt nauczycielski Jan Maticzka z Wielkiego Taboru w Sycowiskim jako 2gi nauczyciel do Hufca w powiecie Szreńskim. (Czyniecie jest to wielka cześć kolonii zamieszkałej przez Czechów, którzy chociaż wiecej niż 100 lat z Czech przyszli i mieszkają otaczani Niemcami, przecież mówią po czesku i mają czeską odprawę.)

Sekretarzami sądowymi zostali: Młoczyński przy sądzie w Twardogórze, a Szyszkowicz w Byczynie. —

Zgorzelce. (Görlitz) Morderca Tirs, który obfituje tu dojrzyni eichthauz o mało co nie ucield. Był raz potrzebny do przesłuchania w sądzie w Waldenburku i tam został przewieziony. Kiedy powracał w cugu kolej żelaznej na stację Lauban, zdolał wymknąć się z wagonu, chociaż był otutu w lancach i strzelony przez dwóch strażników uzbrojonych. Zobaczywszy eichke, strażnicy pobiegli za więźniem i tylko z wielką trudnością zdolali go naprawo wręczyć. Tirs broził się zawijając i jednego strażnika niebezpiecznie zranił lancuchem w czoło.

Głogów. Miliu poddanych rosyjskich z Polski zamieszkujących tutaj otrzymali rozmaz wojazdu.

Lipnica. Przyzyczyna śmierci kobiety Girkle, o której piszą Nowiny w R. 20, wyjaśniała się lepiej. Nie otrucie, ale zwyczajna jakas choroba była przyczyną śmierci. Po debrzany z początku i aresztowany Hecht został wypuszczony na wolność.

Habelschwerdi. Przed dwoma tygodniami, śniegi w gospodach tak znaczne, że fantom można było jeździć.

Naciborz. Odra znacznie przybrała w skutku deszczów. Pod Błotowem woda stała na fosie. Roboty przy nowej kolei żelaznej z Chalupek (Annaberg) do Włodzisławia zostały z powodu deszczów na czas jakiś zerwane, przyjemnie wiele materiału zmarnowało się.

Poznań. R. Generalny superintendent Gesz, z powodu chorowitego stanu zdrowia, zamierza stanowczo od 1 Lipca dać się emerytować. Przez krótki czas spoczynku, Gesz zamierza zamieszczać Potsdamie.

Różnorodność.

W siedzibie wsi przy Bydgoszczy zmarł w tych dniach sołtys S. Lubdzie ciało przybrali i położyli je, jak to bywa zwyczajem na milgotnym piasku, zanim trumne sprowadzono. Gdy ludzie z trumną wrócili, spostrzegli ku swemu zdziwieniu, jak piasek bydgoski „Dł. Błg.”, leżał, którego na piasku położono, przechodził się po izbie.

Była to śmieci tylko pozorna. Zdaje się, że tarcie przy omijaniu ciała przywróciło sołtysowi siły i przytomność.

Bez stroju. Kiedy mieliśmy tagodną jutę? zapytuje egzaminującą dużownią malego ucznia. — Bezlego roku, odpowiada głosiciel. — Dla czego? — Bo pan nauczyciel przesłał całą zimę był chory.